

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ Č. 31/25

Luxemburg 11. marca 2025

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-448/23 | Komisia/Poľsko (Preskúmanie judikatúry Súdneho dvora *ultra vires* – Prednosť práva Únie)

Právny štát: generálny advokát Spielmann sa domnieva, že žaloba Európskej komisie týkajúca sa poľského Ústavného súdu je dôvodná

Stanovisko, ktoré zaujal tento súd vo svojich rozsudkoch zo 14. júla a zo 7. októbra 2021, je bezprecedentnou vzbudou a vážne poškodzuje prednosť, autonómiu a efektivitu práva Únie

Poľský Ústavný súd vyhlásil 14. júla a 7. októbra 2021 dva rozsudky spochybňujúce zlučiteľnosť práva Únie a rozsudkov Súdneho dvora s Ústavou tohto členského štátu.

Tento súd vo svojom rozsudku zo 14. júla 2021 vyslovil, že predbežné opatrenia nariadené Súdnym dvorom¹ týkajúce sa organizácie súdnictva porušujú zásadu prenesenia právomocí a poľskú ústavnú identitu. Zoči voči tomuto údajnému rozporu noriem tento súd potvrdil prednosť Ústavy ako najvyššieho prameňa práva v Poľsku. Dospel k záveru, že keďže Súdny dvor nariadením vyššie uvedených predbežných opatrení uložil Poľsku povinnosti *ultra vires*, je článok 4 ods. 3 druhý pododsek ZEÚ, vykladaný v spojení s článkom 279 ZFEÚ, v rozpore s Ústavou tohto členského štátu.

V rozsudku zo 7. októbra 2021 tento súd považoval za neústavné niektoré ustanovenia práva Únie² tak, ako ich vykladá judikatúra Súdneho dvora, ktoré najmä oprávňujú vnútroštátne súdy preskúmať zákonnosť postupov vymenovania sudcov. V praxi to znamenalo, že nariadil poľským súdom, aby neuplatňovali právo Únie a nerešpektovali povinnosti vyplývajúce z jeho prednosti.

Dňa 15. februára 2023³ Komisia podala na Súdny dvor žalobu pre nesplnenie povinnosti proti Poľsku, pričom vzniesla tri výhrady.

Podľa Komisie dva vyššie uvedené rozsudky po prvé spochybňujú účinnú súdnu ochranu v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje právo Únie. Po druhé porušujú zásady prednosti, autonómie, efektivity a jednotného uplatňovania práva Únie, ako aj záväznú povahu rozsudkov Súdneho dvora. Po tretie Komisia uvádza vady pri vymenovaní troch sudcov⁴ a predsedníčky poľského Ústavného súdu⁵, takže tento súd už nespĺňa požiadavky nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom v zmysle práva Únie.

Vo svojich návrhoch z dnešného dňa **generálny advokát Dean Spielmann navrhol Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že Poľsko si nesplnilo povinnosti, ktoré mu vyplývajú z práva Únie.**

Podľa jeho názoru **sa sporné rozsudky zásadne odchyľujú od judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa záruky účinnej súdnej ochrany.**⁶ V týchto rozsudkoch sa predovšetkým odmieta vylúčiť uplatnenie vnútroštátnych ustanovení, vrátane ústavných, ktoré sú v rozpore s právom Únie. Rovnako sa v nich odmieta súdne preskúmanie vymenovaní sudcov, hoci je toto preskúmanie podstatné pre zaručenie nezávislosti a nestrannosti súdov, ako to vyžaduje právo Únie.

Niet pochyb o tom, že prostredníctvom týchto rozsudkov poľský Ústavný súd začal **frontálny útok na základné**

zásady právneho poriadku Únie a záväznosť rozsudkov Súdneho dvora. Ich porušenie nemožno v žiadnom prípade odôvodniť ustanoveniami vnútroštátneho práva, vrátane ustanovení ústavnej povahy. Rovnako odkaz na ústavnú identitu členského štátu nemôže spochybniť základné zásady práva Únie.

Jednak totiž zo systematického výkladu a uplatňovania ustanovenia týkajúceho sa národnej identity, upraveného v článku 4 ods. 2 ZEÚ, nevyplýva, že ju Súdny dvor vníma ako faktor, ktorý by mohol obmedziť nedotknuteľnú zásadu prednosti. Okrem toho na článok 4 ods. 2 ZEÚ nemožno hľadiť tak, že je v úplnom rozpore s článkom 2 ZEÚ a základnými hodnotami, ktoré sú v ňom zakotvené. V tejto súvislosti generálny advokát zdôraznil, že **v každom prípade prináleží Súdnemu dvoru, aby s konečnou platnosťou vyriešil konflikt medzi právom Únie a ústavnou identitou členského štátu.**

Pokiaľ ide o zloženie poľského Ústavného súdu, generálny advokát Spielmann pripomenul, že táto otázka je súčasťou základnej požiadavky nezávislého a nestranného súdu vopred zriadeného zákonom. Vymenovanie členov súdu sa totiž musí vykonať tak, aby bola vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť o neovplyvniteľnosti súdu z vonkajšieho hľadiska a jeho neutralite vo vzťahu k protichodným záujmom. Táto požiadavka sa vzťahuje aj na dotknutý súd vzhľadom na to, že môže rozhodovať o otázkach spojených s uplatňovaním a výkladom práva Únie.

Generálny advokát sa na základe skutkového stavu uvedeného Komisiou⁷, ktorý poľská vláda uznala⁸, **domnieval, že pri vymenovaní troch sudcov poľského Ústavného súdu v decembri 2015 a jeho predsedníčky v decembri 2016 došlo k viacerým vadám, ktoré možno kvalifikovať ako zjavné a závažné.** Z tohto dôvodu poľský Ústavný súd nemožno považovať za nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom v zmysle práva Únie.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok.

Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonával rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. V prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii však Súdny dvor môže na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v rámci prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Iliana Paliova ☎ (+352) 4303 4293.

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106.

Zostaňte v spojení!

¹ Uznesenie Súdneho dvora z 8. apríla 2020, Komisia/Poľsko (Disciplinárny režim sudcov), [C-791/19 R](#) (pozri tlačové komuniké č. [47/20](#)), uložilo Poľsku povinnosť okamžite pozastaviť uplatňovanie vnútroštátnych ustanovení upravujúcich právomoci disciplinárneho senátu Najvyššieho súdu. Toto opatrenie malo zaručiť plný účinok práva Únie a zachovať nezávislosť poľských súdov vzhľadom na to, že postavenie disciplinárneho senátu ako súdu, ktorý mal právomoc rozhodovať v disciplinárnych veciach sudcov Najvyššieho súdu a všeobecných súdov, bolo spochybnené.

² Najmä článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ.

³ Pozri [tlačové komuniké](#) Komisie.

⁴ V decembri 2015 snem vo svojom ôsmom volebnom období zvolil tri osoby, aby nahradili sudcov, ktorých funkčné obdobie skončilo, hoci vo svojom siedmom volebnom období už v októbri 2015 zvolil na rovnaké miesta iných troch sudcov. Poľský Ústavný súd v rozsudkoch z 3. a 9. decembra 2015

rozhodol, že voľba troch sudcov počas ôsmeho volebného obdobia bola v rozpore s Ústavou. Tri osoby zvolené v decembri 2015 však zložili sľub do rúk prezidenta Poľskej republiky a bolo im povolené zasadať v rozhodovacom zložení, zatiaľ čo sudcovia zvolení v októbri 2015 sa nemohli ujať svojej funkcie.

⁵ V pléne zvolanom na vymenovanie uchádzačov na toto miesto nezasadali všetci sudcovia Ústavného súdu (jeden chýbal). Zo štrnástich prítomných sudcov sa osem odmietlo zúčastniť na hlasovaní a požadovalo odročenie, ktoré by umožnilo účasť pätnásteho sudcu. Uchádzačka o miesto predsedníčky, neskôr vymenovaná prezidentom Poľskej republiky, bola zvolená piatimi hlasmi, vrátane hlasov troch sudcov, ktorých vymenovanie už bolo napadnuté.

⁶ Rozsudky Súdneho dvora z 2. marca 2021, A.B. a i. (Vymenovanie sudcov na Najvyšší súd – Odvolania), [C-824/18](#) (pozri tlačové komuniké č. [31/21](#)) a zo 6. októbra 2021, W. Ž. (Senát Najvyššieho súdu pre mimoriadne preskúmanie a veci verejné – Vymenovanie), [C-487/19](#) (pozri tlačové komuniké č. [173/21](#)).

⁷ Pozri poznámky pod čiarou 4 a 5.

⁸ V konaní Poľsko najprv popieralo stanovisko Komisie. V januári 2024 však tento členský štát v celom rozsahu uznal vytýkané nesplnenie povinností.